

Θέμα: Προσχέδιο νόμου «Συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών».

Διαιτησία

1. Το κεφάλαιο Θ' του σχεδίου νόμου αφορά την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία της σύμβασης παραχώρησης είτε κατόπιν προσφυγής στα πολιτικά ή διοικητικά Εφετεία (άρθρο 41) είτε με διαιτησία (άρθρο 42).

2. Για τις διαφορές που αναφέρονται κατά τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης συμβάσεων παραχώρησης εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου 2522/1997 (ΦΕΚ Α'178) που ενσωματώνει την οδηγία 89/665/ΕΟΚ για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων. Οι σχετικές υποθέσεις οδηγούνται σε δικαστική επίλυση από τα αρμόδια κατά περίπτωση δικαστήρια.

3. Για τις διαφορές που αναφέρονται κατά την εκτέλεση της σύμβασης παραχώρησης, το σχέδιο νόμου ταλαντεύεται μεταξύ της δικαστικής και της διαιτητικής επίλυσης. Η οδός της δικαστικής επίλυσης παρουσιάζει το πλεονέκτημα της προδιαγεγραμμένης διαδικασίας με όλα τα εχέγγυα απονομής δικαιοσύνης που εξασφαλίζουν τα τακτικά δικαστήρια. Από την άλλη πλευρά όμως, η προσφυγή στα δικαστήρια συνεπάγεται συνήθως χρονοβόρες διαδικασίες που αντιστρατεύονται, αν δεν ανατρέπουν, τη λογική των συμβάσεων παραχώρησης μεγάλης αξίας. Το γεγονός αυτό αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για τους μεγάλους επενδυτές που προσανατολίζονται να συνάψουν συμβάσεις παραχώρησης, ιδίως όταν διαβλέπουν ότι θα εμπλακούν σε ατέρμονες διαδικασίες κάθε φορά που ανακύπτει διαφορά κατά τη λειτουργία της σύμβασης. Με δεδομένη τη μακρόχρονη συνήθως διάρκεια των συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες διακρίνονται από τις συμβάσεις έργων και υπηρεσιών λόγω ακριβώς της παραχώρησης της εκμετάλλευσης στον ανάδοχο για κάποιο χρονικό διάστημα, η δημιουργία διαφορών κατά τη λειτουργία της σύμβασης είναι πολύ πιθανή.

4. Η επιλογή της διαιτησίας ως διαδικασίας επίλυσης διαφορών παρουσιάζει εν προκειμένω ένα βασικό πλεονέκτημα: εξασφαλίζει ένα forum επίλυσης διαφορών εξατομικευμένο σε κάθε σύμβαση παραχώρησης, με ταχείες διαδικασίες και έγκαιρη λύση. Το γεγονός αυτό «καθησυχάζει» τους επενδυτές-αναδόχους καθώς γνωρίζουν

ότι διαθέτουν ένα ικανό εργαλείο για την περίπτωση δυσλειτουργιών κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

5. Το σχέδιο νόμου (άρθρο 42) προβλέπει δυνατότητα επιλογής της διαιτητικής επίλυσης, καθορίζοντας συγχρόνως και τους βασικούς κανόνες της διαδικασίας. Θα μπορούσαν, ωστόσο, να διερευνηθούν και άλλες παραλλαγές της εν προκειμένω. Θα μπορούσε, λόγω χάριν, να οριστεί η διαιτητική επίλυση διαφορών από συμβάσεις παραχώρησης ως *αποκλειστική διαδικασία*, ιδίως εάν το αντικείμενο της διαφοράς ξεπερνά ένα συγκεκριμένο ποσό-κατώφλι. Απομένει να προσδιοριστούν το ύψος και οι κανόνες υπολογισμού του, αν δηλαδή θα προσμετρηθεί η αξία του έργου ή των υπηρεσιών για να υπολογισθεί το κατώφλι. Για τις διαφορές που δεν ξεπερνούν το κατώφλι, αρμόδια θα μπορούσαν να παραμείνουν τα τακτικά δικαστήρια.

6. Ο τύπος της διαιτησίας είναι ένα διαφορετικό ζήτημα. Το σχέδιο νόμου θα μπορούσε να μην περιέχει συγκεκριμένο τύπο και να παραπέμπει στις διεθνείς διαιτησίες του ICC στο Παρίσι, οι οποίες είναι, άλλωστε, γνωστές στους μεγάλους επενδυτές-αναδόχους. Θα μπορούσε, όμως, να παραπέμπει και στους κανόνες διαιτησίας που προβλέπονται σε συμβάσεις παραχώρησης όπως εκείνη του Αεροδρομίου «Ε. Βενιζέλος» στα Σπάτα ή εκείνη της Αττικής Οδού. Οι κανόνες αυτοί είναι γνωστοί στον έλληνα νομοθέτη από την κύρωσή τους στην Βουλή.

7. Τέλος, το σχέδιο νόμου θα μπορούσε –με μια λιτή διάταξη– να αφήνει ανοικτή την επιλογή για δικαστική ή διαιτητική επίλυση των διαφορών στην εκάστοτε διαπραγμάτευση για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση παραχώρησης. Έτσι, η επιλογή αφενός θα αντανakλούσε το μέγεθος και τις ανάγκες της συγκεκριμένης παραχώρησης και αφετέρου θα αποτελούσε ένα ακόμη διαπραγματευτικό αντάλλαγμα της αναθέτουσας αρχής προς τον ανάδοχο σε αντίκρισμα ανάλογης προσφοράς του τελευταίου.

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2002